

Інноваційний підхід до діагностики алергодерматозів та персоналізований догляд за шкірою

15-16 листопада в м. Харкові відбулася науково-практична конференція з міжнародною участю «Питання профілактики, сучасна діагностика та інноваційні методи терапії в дерматовенерології». Захід було присвячено проблемам своєчасної спеціалізованої допомоги пацієнтам зі шкірними та венеричними хворобами в сучасних умовах. Наукова програма конференції включала питання актуальних методів діагностики та терапії інфекційних захворювань шкіри, мікозів, хронічних дерматозів; інноваційних технологій діагностики та терапії інфекцій, що передаються статевим шляхом; впливу міграційних процесів на поширення інфекційних дерматозів та інфекцій, що передаються статевим шляхом; нюанси дитячої дерматовенерології та досягнень естетичної медицини. У роботі конференції взяли участь лікарі-дерматовенерологи з різних регіонів України, а також представники суміжних спеціальностей (сімейні лікарі, косметологи, акушери-гінекологи, урологи, лікарі-лаборанти тощо).

У доповіді кандидата медичних наук Катерини Олексіївни Бардової (кафедра дерматовенерології Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика,

м. Київ) були висвітлені сучасні аспекти профілактики алергодерматозів та догляду за шкірою в пацієнтів із цим патологічним станом.

Атопічний дерматит (АД), також відомий як атопічна екзема, нейродерміт (у німецькомовних країнах), ендегенна

екзема, являє собою хронічне алергічне захворювання, яке розвивається в осіб з генетичною схильністю до атопії, має рецидивуючу форму і певні вікові особливості клінічних проявів. АД характеризується підвищеним рівнем загального та специфічних імуноглобулінів Е в сироватці крові та типовими клінічними ознаками (екзематозні та ліхеноїдні висипи).

АД є надзвичайно поширеним захворюванням, яке уражає близько 1/5 населення планети. АД частіше виникає в дітей (3,1-15,6%), ніж у дорослих (2-10%). Розвиток АД у дитячому віці часто супроводжується розвитком харчових алергій, алергічного

риніту та навіть бронхіальної астми в підлітковому періоді та дорослому віці. Цей феномен має назву «алергійний марш» (Yaghmaie P. et al., 2013; Spergel J.M., 2010). Через вагомий соціально-економічний наслідок АД та його несприятливий вплив на якість життя пацієнтів ця проблема упродовж багатьох років привертає увагу медичної спільноти. Останні дослідження анатомії шкіри демонструють, що ключовим фактором виникнення АД та розвитку сенсibilізації є порушення бар'єрної функції шкіри (рис.; Simpson E.L. et al., 2014).

Загалом етіопатологія АД зумовлена наявністю генетичної схильності, імунними відхиленнями в бік лімфоцитів типу Th2 у фазі ініціації з розвитком надмірної продукції імуноглобулінів Е, порушеннями метаболізму ліпідів та/або утворенням структурних білків епідермісу. Внаслідок впливу значених факторів порушується бар'єрна функція шкіри, що супроводжується відчуттям сухості, посиленою колонізацією патогенними бактеріями та грибами (*Staphylococcus aureus*, *Malassezia furfur* тощо) та подальшим підвищенням сприйнятливості до інфекційних процесів. Однією з найважливіших патогенетичних ланок АД є недостатність філагрину, яка призводить до дефіциту дрібних молекул – продуктів фізіологічного катаболізму цього білка, що забезпечують бар'єрну функцію епітелію. Через нестачу філагрину формується також дефіцит міжклітинних ліпідів у роговому шарі епітелію та неадекватне співвідношення його молекулярних складників (холестерин, жирні кислоти, кераміди). За таких умов значно зростають трансепідермальні втрати води. Це спричиняє появу відчуття сухості шкіри та лущення, а також повертає до вихідної точки АД, погіршуючи перебіг цієї хвороби внаслідок втрати захисної функції епідермісу.

Факторами ризику АД є атопія в сімейному анамнезі, певні генетичні мутації (втрата функції гена філагрину або його зміни), приналежність до негроїдної раси, проживання в містах, перебування дитини в дошкільних навчальних закладах тощо. Треба зауважити, що ефект мутацій гена філагрину дещо вираженіший у власників котів порівняно з власниками собак.

У лікуванні АД провідну роль відіграє уникнення специфічних алергенів, які потребують точного визначення. Цими алергенами можуть бути кліщі домашнього пилу (*Dermatophagoides pteronyssinus*, *Dermatophagoides farinae*), пилок рослин, епітелій тварин, одяг і текстильні матеріали, певні метали, продукти харчування. Для визначення алергенів у кожного окремого пацієнта застосовують метод молекулярної алергодіагностики – ALEX-тест (Macroarray Diagnostics, Австрія), який дозволяє одночасно встановити рівень антитіл до багатьох алергенних молекул. ALEX-тест дає змогу отримати цілковиту індивідуальну картину сенсibilізації кожного хворого. Перевагами ALEX-тесту є майже повна панель алергенів, висока чутливість та специфічність методу, багатокомпонентний аналіз індивідуальної панелі алергенів, відсутність впливу на результат прийому медикаментів (антигістамінних, гормональних, антилейкотрієнових препаратів, топічних глюкокортикоїдів). Результати тесту дозволяють визначити метод специфічної імунотерапії, розробити індивідуальні харчові рекомендації та елімінаційні заходи.

Один з найпоширеніших факторів розвитку АД – уже згадувані кліщі домашнього пилу *D. pteronyssinus* та *D. farinae*. Застосування спрею MilbenStop (Allergika, Німеччина) на основі природного гераніолу дає змогу знищити близько половини популяції кліщів за межами ліжка. Важливо, що цей акарицид є високобезпечним засобом завдяки природному компоненту в основі. Для запобігання контактів з алергенами, зокрема кліщами, важливу роль відіграє також застосування спеціальної постільної білизни зі 100% органічної бавовни, яка максимально пропускає повітря. Серед товарів Allergika представлено гіпоалергенні наволочки, на матраци, підковдри та захисні комбінезони для немовлят, що створюють ефективний захисний бар'єр проти алергенів пилових кліщів та інших дрібних алергенів розміром до 1 мкм. Захисні комбінезони також протидіють розчухуванню, унаслідок чого утворюються подряпини, через які надалі можуть потрапляти до шкіри інфекційні патогени.

Для пацієнтів з АД важливо підібрати спеціалізовані засоби по догляду за шкірою, що спрямовані передусім на подолання сухості епідермісу. Косметична лінійка Allergika містить усі необхідні засоби догляду:

- гель для душу та ванни на основі м'яких поверхнево-активних речовин, що не містить мила та характеризується нейтральним рН 5,4;
- крем для повік за типом «вода-в-олії», що має в складі 31% ліпідів, 10% гліцерину, алантоїн, бісаболол,

АЛЛЕРГОЛОГИЧЕСКИЙ ПАСПОРТ ПАЦИЕНТА

99%

ВСЕХ ИЗВЕСТНЫХ АЛЛЕРГЕНОВ

ЯД НАСЕКОМЫХ

ПЫЛЬЦА ТРАВ

СПЕЦИИ

КЛЕЩИ

АЛЛЕРГИЯ НА ЖИВОТНЫХ

ЯЙЦА

МОЛОКО

ПЫЛЬЦА ДЕРЕВЬЕВ

СЕМЕНА

ПЛЕСЕНЬ

ФРУКТЫ

ПЫЛЬЦА СОРНИКОВ

МОРЕПРОДУКТЫ

ЛАТЕКС

ОВОЩИ

МЯСО

ALEX

ALLERGY EXPLORER

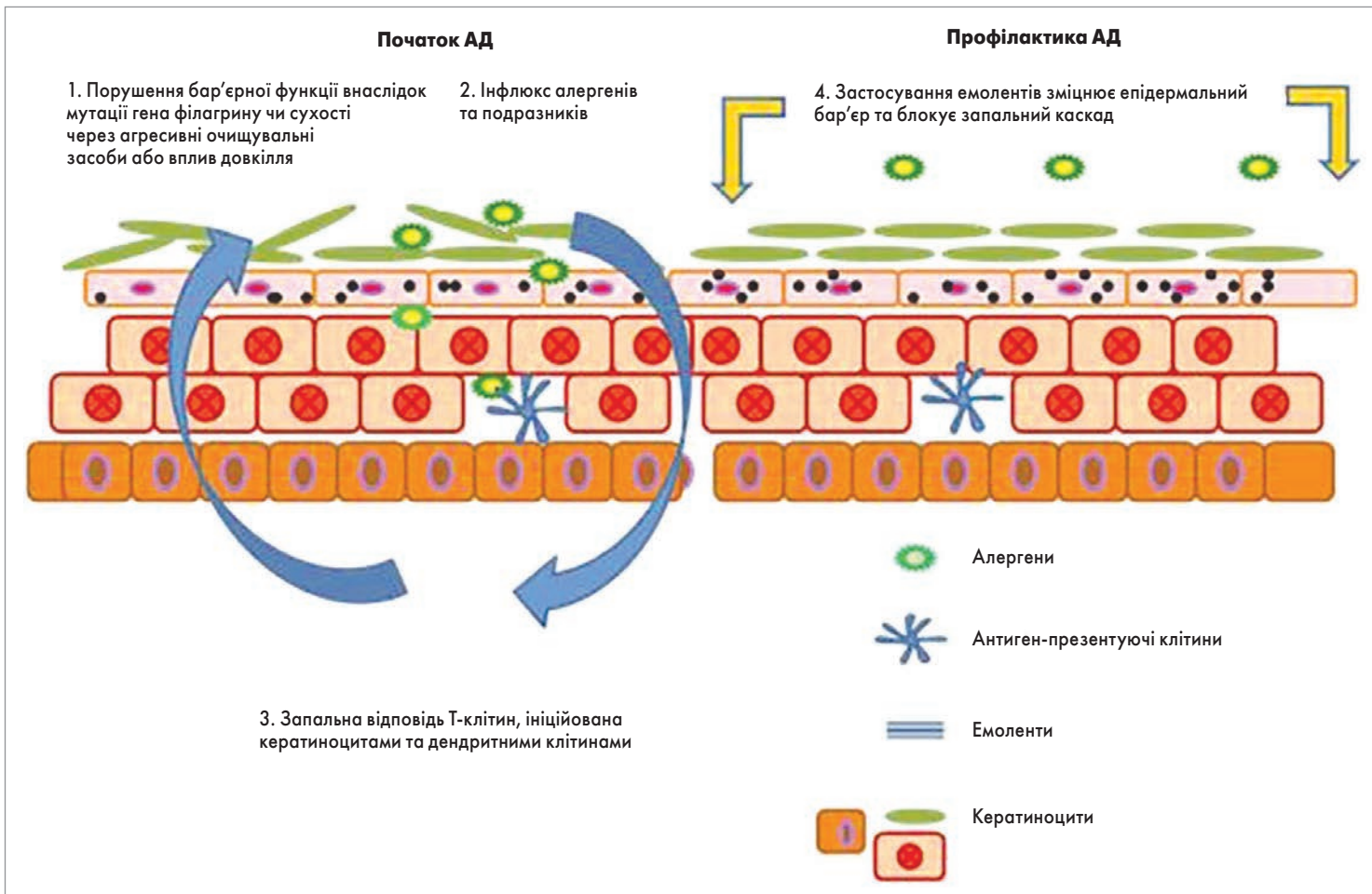

Рис. Порушення бар'єрної функції шкіри та вплив на неї зволожувальних засобів (емоментів) при АД (Simpson E.L. et al., 2014)

вітамін Е та не містить стероїдних гормонів;

- крем з олією примули вечірньої за типом «вода-в-олії», що містить 41% ліпідів, зокрема 20% олії примули вечірньої та 5% гліцерину;

- крем для чутливої шкіри обличчя за типом «вода-в-олії» з керамідами, скваланом (5%), гліцерином (5%), бісабололом та пантенолом, що містить 25% ліпідних компонентів.

Окремо варто звернути увагу на наявність серед засобів Allergika ліпосольонів на основі сечовини (5 та 10%), гліцерину. Зокрема, ліпосольон з 10% сечовини призначений для інтенсивного догляду за дуже сухою шкірою тіла, у тому числі при псоріазі та іхтіозі. Для шкіри обличчя рекомендується крем з 5% сечовини, що забезпечує інтенсивне зволоження сухої стягнутої шкіри з лущенням. При дуже сухій шкірі з вираженим лущенням призначається ліпосольон із сечовиною 5% F, який може застосовуватися при ксерозі та цукровому діабеті.

Доведено, що щоденне використання пом'якшувальних засобів з перших днів після народження дитини мінімізує розвиток клінічних ознак АД (Simpson E.L. et al., 2014). У дослідженні К. Horimukai та співавт. (2014) було встановлено, що щоденне нанесення зволожувальних емульсій упродовж перших 32 тиж життя веде до зниження частоти розвитку АД та екзем на 32% порівняно з групою контролю. Засоби для догляду за дитячою шкірою в Allergika представлені серією Dermifant, яка включає зволожувальний крем для догляду за обличчям, тілом та під підгузником (20% олії примули вечірньої, 5% гліцерину; загальний вміст ліпідів – 41%); заспокійливий лосьйон на основі 10% гліцерину, 2% полідоканолу та вітаміну Е, що миттєво долає свербіж та запалення;

відновлювальний лосьйон для чутливої, atopічної та сухої шкіри (10% гліцерину, бісаболол, вітамін Е); шампунь з біотином для очищення волосся та чутливої шкіри голови, зокрема при себореїному дерматиті; олія для ванн на основі безбілкової соєвої олії. Перелічені засоби використовуються для базової терапії та профілактики АД з перших днів життя.

Основними речовинами, що застосовуються при сухості шкіри, є гігроскопічні агенти (гліцерин, сечовина), гідрофільні та гідрофобні плівкоутворювачі. Креми та ліпо-

лосьйони Allergika складаються із цих компонентів у досить високих концентраціях, що дає змогу швидко відновлювати фізіологічний стан шкіри. Важливо, що засоби Allergika не містять ароматизаторів, барвників, консервантів, парабенів та природних алергенів.

Лінійка засобів Allergika включає також засоби для лікування загострення АД, які зменшують запалення, і засоби для хронічних фаз, метою яких є стимуляція загоєння поверхневих дефектів та відновлення бар'єрної функції шкіри. Засобами для гострих фаз є емульсії типу

«олія-у-воді» на основі полідоканолу та вітаміну Е, тоді як для хронічних властиві формули типу «вода-в-олії» та вміст бісабололу – природної в'язкої олії з вираженими протизапальними та антисептичними властивостями, гліцерину та вітаміну Е.

Полідоканол – це представник групи анестетиків, включений у рекомендації з лікування АД (атопічної екземи) Європейського форуму дерматології (2018 р.). Дослідження продемонстрували, що застосування полідоканолу в дітей з АД призводить до зменшення свербіжів на 30% порівняно зі звичайними пом'якшувальними засобами. Оскільки свербіж є одним із провідних клінічних проявів АД, здатним різко погіршувати якість життя та порушувати сон, повноцінна ліквідація цього симптому є необхідним елементом ведення пацієнтів з алергодерматозами.

Отже, АД – одне з найбільш поширених дерматологічних захворювань, масштаби якого досягли рівнів пандемії. Основою ведення пацієнтів з АД є навчальні програми для пацієнтів, уникнення індивідуально визначених специфічних алергенів, базисний догляд за шкірою за допомогою спеціалізованих засобів. Серед продуктів німецької фірми Allergika представлені гіпоалергенна постільна білизна та комбінезони для немовлят, проти-кліщові спреї для обробки житлових приміщень, різні засоби для ванн та догляду за шкірою (гелі для душу, олії для ванн, креми, лосьйони). Застосування засобів Allergika забезпечує необхідний догляд та надійну профілактику для пацієнтів з АД.

Підготувала Лариса Стрільчук

DERMIFANT® – с первых дней

Рекомендовано педиатрами и дерматологами

Преимущества :

1. Клинически доказанная эффективность галеновых систем (Wohlrab et al. 2015)
2. Дерматологически и аллергологически проверено на atopической коже
3. Активные ингредиенты для детей **С ПЕРВЫХ ДНЕЙ**
4. Без ароматизаторов, красителей, консервантов (в т.ч. парабенов) и натуральных аллергенов

ПРОИЗВОДИТЕЛЬ
ALLERGIKA Pharma GmbH 82515 Вольфратсхаузен, Германия. www.allergika.de
ЕКСКЛЮЗИВНИЙ ДИСТРИБЬЮТОР В УКРАЇНІ
ООО «Дансон Фарма»: www.allergika.com.ua

Телефоны:
+38 (044) 225 05 77 +38 (098) 839 50 76
info@danhsonpharma.com
info@allergika.com.ua